

**Dezső Gyula
(1931–2023)**

Dezső Gyula 1931. november 18-án született Budapesten. 1950-ben a Fáy András Gimnáziumban érettségizett, majd felvételt nyert a szegedi József Attila Tudományegyetem Természettudományi Kara biológiai-kémia szakára. 1952-től Bartucz Lajos tanítványaként externista volt az Embertani Tanszéken. Tanulmányi ideje alatt katonai szolgálatot is teljesített, tartalékos alhadnagy volt. Kutatási területe a történeti embertan, a gyermekek növekedése és érése, az időskorúak antropológiai jellegeinek tanulmányozása, valamint a tudománytörténet volt.

1954-ben nevezték ki a Magyar Tudományos Akadémia Hivatalába, az Agrártudományok Osztály botanikai és a zoológiai referensének. 1957-től az Eötvös Loránd Tudományegyetem Embertani Tanszékére helyezték át akadémiai segédmunkatársnak. 1959-től a Magyar Természettudományi Múzeum Embertani Tárának tudományos munkatársaként dolgozott. Közös kutatásaik eredményei több publikációban jelentek meg, Farkas Gyula, Nemeskéri János, Éry Kinga, Thoma Andor, Bottyán Olga, Eiben Ottó társszerzőkkel.

Nemeskéri János vezetésével 1959-ben szervezte meg az első magyar antropológiai szimpóziumot, amelyen külföldi szakemberek is részt vettek. 1958 és 1967 között három cikluson át titkára, majd 1970-ig tagja volt az MTA Biológiai Osztálya Antropológiai Bizottságának. 1966-ban a Szegedi Tudományegyetemen „Egy szkítakori populáció a Duna-Tisza közén” című értekezésének megvédésével egyetemi doktori címet szerzett. 1969–1973, valamint 1985–1989 között titkára, illetve vezetőségi tagja volt a Magyar Biológiai Társaság Embertani Szakosztályának. 1970-től az MTA Biológiai Tudományok Osztályának tudományos titkára volt, 1989-ben főtanácsosként vonult nyugdíjba. 1990-ben tagja, szervező titkára volt az ún. „barguzini Petőfi-lelet” vizsgálatára az MTA Elnöksége által kiküldött szakértő bizottságnak. 1990–1993 között a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskolán az „Embertan és emberszármazástan” című kurzus meghívott előadója volt, megalapozva ezzel a később egyetemmé alakult főiskolán a biológiai antropológia oktatását.

1991-ben a Szegedi Tudományegyetem a Bartucz Lajos emlékérmét adományozta részére. A Magyar Tudományos Akadémián tudományos titkárként végzett munkája során mindent megtett azért, hogy a hazai antropológia érdekeit képviselje, segítse. Közbenjárta a Tudományos Minősítő Bizottság által lefolytatott eljárások során, a külföldi

utak, a kongresszusokon való részvételek MTA általi támogatásának megítélésénél, továbbá segítette az egyetemi tanszékek fennmaradását is azért, hogy szakterületünk megmaradhasson. Tevékenységével elvülhetetlen érdemeket szerzett.

Emlékét megőrizzük!

Farkas L. Gyula, Hajdu Tamás, Pap Ildikó